

Ifrågasatt konkurrensbegränsning – Svensk Försäkrings rekommendation om provisionsförbud

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket skriver av ärendet och kommer inte utreda saken ytterligare.

Ärendet

Ärendet initierades hos Konkurrensverket efter ett klagomål från Branschorganisationen för Privatekonomiska Förmedlings- och Jämförelsetjänster (BPFJ) som kom in till Konkurrensverket den 16 januari 2015 avseende Svensk Försäkrings rekommendation om provisionsförbud (Rekommendationen).

BPFJ har i sin skrivelse gjort gällande att Rekommendationen riskerar att slå ut de jämförelseföretag som via internet förmedlar skadeförsäkringar till privatkunder, vilket leder till ett minskat konkurrenstryck och högre priser på skadeförsäkringar för konsumenter. Mot denna bakgrund anser BPFJ att Rekommendationen strider mot konkurrensreglerna.

Konkurrensverket har i förevarande ärende utrett Rekommendationens förenlighet med förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete enligt 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579, KL) och artikel 101 i fördraget mot Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Rekommendationen som utfärdades den 9 oktober 2014 av Svensk Försäkring till medlemsföretagen har följande ordalydelse:

”De av Svensk Försäkrings medlemsföretag som meddelar direkt skadeförsäkring rekommenderas att, när försäkring förmedlas av oberoende försäkringsförmedlare till kund, inte offerera eller ingå avtal med kund, försäkringstagare eller oberoende försäkringsförmedlare om ersättning till förmedlaren. Medlemsföretagen rekommenderas även att inte medverka vid fakturering eller på annat sätt vid betalning av den oberoende förmedlarens ersättning till konsument.”

Med oberoende försäkringsförmedlare avses de som bedriver sådan yrkesmässig verksamhet som avser i 1 kap. 1 § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling och som påstår sig vara och/eller uppfattas av kunden som en rådgivare som arbetar för kundens räkning utan anknytning till ett eller flera försäkringsföretag.”

Företagen

BPFJ är en ideell förening och branschorganisation för företag som arbetar med konsumentjämförelser inom privatekonomi. BPFJ:s medlemmar är jämförelseföretagen Insplanet och Compricer vars affärsidé går ut på att tillhandahålla lättillgängliga internetbaserade jämförelsetjänster och via kostnadsfri rådgivning per telefon förmedla bl.a. skadeförsäkringar till privatkunder. Av Konkurrensverkets utredning framgår att jämförelseföretagen har en affärsmodell som bygger på att de tar betalt för sina tjänster i form av provision från de försäkringsbolag vars produkter de förmedlar istället för att ta betalt genom en avgift direkt från kunden.

Svensk Försäkring är en ideell förening och branschorganisation för försäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse i Sverige. Enligt 1 § i föreningens stadgar är Svensk Försäkrings ändamål att tillvarata medlemmarnas intressen och deras möjligheter att verka i Sverige och utomlands. För fullgörande av detta ändamål ska Svensk Försäkring bl.a. i förhållande till riksdag, regering, myndigheter och allmänheten ge uttryck åt medlemmarnas gemensamma ståndpunkter samt verkställa utredningar och väcka frågor av betydelse för den privata försäkringsverksamheten.

Svensk Försäkrings medlemskår består av 47 liv- och skadeförsäkringsbolag. Utöver de mindre försäkringsbolagen som bedriver försäkringsrörelse i Sverige, är samtliga av de fyra största försäkringsbolagen Länsförsäkringar, If, Folksam, och Trygg-Hansa medlemmar i Svensk Försäkring. Av Svensk Försäkrings branschstatistik framgår att de fyra största försäkringsbolagen år 2014 hade tillsammans en marknadsandel om ca 80 procent på en totalmarknad för skadeförsäkringar i Sverige.

Sammanfattning av Konkurrensverkets utredning

Konkurrensverket har inom ramen för ärendet ställt kompletterande frågor till Svensk Försäkring och inhämtat underlag i form av interna dokument. Även de enskilda medlemsföretagen i Svensk Försäkring har blivit ålagda att besvara frågor om framtagandet och kommunikeringen av Rekommendationen. Därutöver har Konkurrensverket haft förhör med styrelseledamöter från Svensk Försäkring.

Vidare har Insplanet och Compricer ålagts att inkomma med kompletterande information till klagomålet.

Konkurrensverket har dessutom ålagt ett flertal mindre försäkringsbolag verksamma på marknaden för direkt skadeförsäkring att delta i en webbenkät i syfte att få en ökad förståelse för marknadsförhållandena. Därefter har uppföljande telefonsamtal och möten ägt rum med försäkringsbolagen. Slutligen kan nämnas att Konkurrensverket haft kontakt med Finansinspektionen som utövar tillsyn över försäkringsmarknaden.

Svensk Försäkring har den 17 juni 2016 meddelat Konkurrensverket att styrelsen vid ett extrainsatt styrelsemöte beslutat att upphäva Rekommendationen. Svensk Försäkring har informerat samtliga medlemsföretag om upphävandet av Rekommendationen genom ett pressmeddelande som publicerats på föreningens hemsida.

Skäl för beslutet

Vid en bedömning om den fråga som anmälts till Konkurrensverket ska granskas närmare väger Konkurrensverket bl.a. förfarandets förmåga att skada konkurrensen och konsumenterna, hur viktigt det är att få ett vägledande avgörande samt om någon annan myndighet eller aktör är bättre lämpad att agera i frågan. Av betydelse är även Konkurrensverkets förutsättningar att effektivt utreda och ingripa mot problem. Konkurrensverket bedömer i varje enskilt fall om den fråga som anmäls ska granskas närmare.

Utgångspunkten för konkurrensreglerna är att samtliga ekonomiska aktörer i princip ska agera självständigt på marknaden. Ett avtal, samordnat förfarande eller beslut av företagsammanslutning som har till syfte eller får till resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen på ett märkbart sätt är förbjudna enligt 2 kap. 1 § KL och artikel 101 FEUF.

Förbudet i 2 kap. 1 § KL omfattar bl.a. beslut av företagssammanslutning där inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor, direkt eller indirekt fastställs mellan företag som är verksamma i samma försäljningsled (s.k. horisontella avtal). Det är inte nödvändigt att beslutet är bindande för medlemmarna utan även rekommendationer till medlemsföretagen kan utgöra ett beslut av en företagsammanslutning.¹

Konkurrensverket har utrett om Rekommendationen riskerar att begränsa medlemsföretagens försäljning av skadeförsäkringar via alternativa distributionskanaler på ett sätt som strider mot konkurrensreglerna. Om försäkringsbolagen gemensamt begränsar användningen av alternativa distributionskanaler kan deras incitament att priskonkurrera minska, vilket skulle kunna leda till höjda konsumentpriser och försämrat produktutbud.

---

¹ Se t.ex. C-45/85 *Verband der Sachversicherer mot kommissionen* REG 1987 s. 405, punkterna 26-33 och MD 2005:5 *VVS-installatörerna./KKV* (2005-02-09), s. 16 ff.

Med hänsyn till Svensk Försäkrings upphävande av Rekommendationen finner Konkurrensverket inte anledning att utreda ärendet ytterligare. Konkurrensverket skriver därför av ärendet från vidare handläggning. Konkurrensverkets beslut att inte utreda saken vidare innebär inte ett ställningstagande till om Rekommendationen strider mot konkurrensreglerna.

Särskild talan

Konkurrensverkets beslut att inte utreda det påtalade konkurrensproblemet ytterligare kan inte överklagas. Detta följer av 7 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579), KL.

De företag som berörs av förfarandet kan däremot på egen hand väcka talan vid domstol för att få saken prövad enligt 3 kap. 2 § KL.

Särskild talan om förbud mot konkurrensbegränsande samarbete mellan företag enligt 2 kap. 1 § konkurrenslagen och artikel 101 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt väcks genom ansökan om stämning vid Marknadsdomstolen.

Detta beslut har fattats av enhetschef Göran Karreskog. Föredragande har varit Anna-Karin Neikter Larsson

Göran Karreskog

Anna-Karin Neikter Larsson

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats